

Transparency International Romania

Cod de conduită

Preambul

Prezentul cod de conduită este elaborat în aplicarea dispozițiilor art. 7, alin. 3, lit. d, ale art. 35¹, alin 2-4 și ale art. 35⁴, alin. 1, lit. g din Statutul Asociației Române pentru Transparență|Transparency International Romania (TI-Romania). Codul de conduită se bazează pe Declarația Transparency International privind Viziunea, Valorile și Principiile Directoare ale coaliției, adoptată de Adunarea Anuală de la Praga, 2001. De asemenea, acesta corespunde Politicii Transparency International (TI) privind conflictele de interese prezentată la Adunarea Anuală a TI de la Nairobi, 2004 și aprobată de Consiliul Director al TI în octombrie 2004, care este anexată prezentului cod de etică și fac parte integrantă din acesta.

În timp ce Declarația stabilește cadrul etic general, acest cod de conduită răspunde particularităților, condițiilor și aspirațiilor TI-Romania.

Persoanele asociate TI-Romania își asumă susținerea celor mai înalte standarde de integritate și responsabilitate, acționarea în conformitate cu esența valorilor și principiilor directoare ale TI și promovarea acestor standarde și principii.

Persoanele asociate TI-Romania promovează principiile mișcării globale *Transparency International* și idealurile acesteia.

Prezentul cod este un document viu, valoarea sa pentru TI-Romania constând în abilitatea de a crea un mediu propice pentru cultivarea integrității.

Secțiunea I: Aplicabilitate

Art. 1: Prezentul cod de conduită este aplicabil tuturor persoanelor asociate cu TI-RO, după cum urmează:

- a) membrilor TI- Romania
- b) persoanelor care dețin un mandat în cadrul organelor TI-Romania, chiar dacă nu sunt membre ale acesteia
- c) personalului angajat al TI-Romania
- d) personalului voluntar al TI-Romania

e) oricăror alte persoane care desfășoară o activitate în numele și pentru TI-Romania.

Secțiunea a II-a: Principii

Art. 2: Persoanele asociate TI-Romania își îndeplinesc cu bună-credință, corectitudine, transparență, loialitate și în condiții de integritate atribuțiile ce le revin potrivit Statutului asociației (denumit în continuare "statutul") și/sau fișei postului.

Art. 3: Persoanele asociate TI-Romania se tratează cu respect și considerație reciprocă.

Art. 4: Persoanele asociate TI-Romania comunică și se consultă în mod deschis și colegial, astfel încât să se poată sprijini reciproc în îndeplinirea îndatoririlor și responsabilităților fiecăruia, în mod loial și eficient.

Art. 5: Persoanele asociate TI-Romania respectă prevederile legale în vigoare utilizează/manevrează/întrebuințează date cu caracter personal ale colegilor lor.

Art. 6: Persoanele asociate TI-Romania acordă o atenție sporită problematicei generale a conflictelor de interese și incompatibilităților, reale și percepute, urmărindu-se cu precădere evitarea acestora în cadrul organizației.

Secțiunea a III-a: Raporturile dintre membrii și personal

Art. 7: Membrii și personal depun toate eforturile pentru o bună comunicare în cadrul asociației. Comunicarea este asigurată, pe cât posibil, prin Directorului executiv sau persoane desemnate de acesta.

Art. 8:(1) Directorul executiv este cel care supervizează și controlează în mod direct activitatea personalului.

(2) Asupra activității personalului se exercită un control indirect, de către Consiliul Director, Președinte și ceilalți membri ai organizației, care se realizează prin intermediul Directorului executiv. Acesta solicită coordonatorilor de proiecte rapoarte de activitate periodice sau ori de câte ori este necesar, pe care le centralizează și le prezintă Consiliului Director, Președintelui și celorlalți membri.

Art. 9:(1) Oricare dintre membrii organizației pot solicita informații cu privire la activitatea organizației.

(2) Solicitățile se transmit către Directorul executiv, care va răspunde acestora în cel mai scurt termen cu puțină, în funcție de complexitatea informațiilor solicitate, dar nu mai târziu de 5 zile lucrătoare.

(3) În măsura în care Directorul executiv se află în imposibilitatea, cauzată de orice împrejurare, de a răspunde solicitărilor de informare, acesta poate delega o altă persoană în acest sens. Persoana astfel desemnată este obligată să răspundă în termenul prevăzut la alineatul 2.

Art. 10: (1) Comunicarea între membrii și personal urmărește eficientizarea activității asociației. Raporturile dintre membrii și personal decurg în mod responsabil și decent, fără a aduce atingere imaginii sau vieții private a acestora.

(2) Orice problemă de natură a genera poziții contradictorii se va soluționa în mod imparțial, având în vedere dreptul la liberă exprimare al oricărui dintre exponenți, de către Senat, în situația în care cel puțin una dintre părți este un membru al organizației sau de Directorul executiv, dacă părțile fac parte din personalul organizației.

Art. 11: Listele de discuții ale organizației sunt deschise tuturor membrilor, fiecare putându-și exprima opinia în mod liber.

Secțiunea a IV-a: Raporturile cu terții

Art. 12: Potrivit Statutului¹, în raporturile cu terții TI-Romania este reprezentată de Președinte, în acele privințe care nu au fost delegate de Consiliul Director în sarcina Directorului executiv și de Directorul executiv, în limita competențelor atribuite de Consiliul Director.

Art. 13: (1) Pozițiile publice ale TI-Romania, în domeniile sale de competență sunt stabilite de conducerea executivă a asociației, în consultarea cu membri ori de câte ori este posibil.

(2) Pozițiile publice ale TI-Romania sunt expuse și susținute de Directorul executiv, în calitatea sa de reprezentant al organizației, sau de unul din membrii împuterniciți special în acest sens.

(3) Asociația, prin organele ei statutare, poate desemna un membru al asociației care să exprime poziția publică a TI-Romania cu privire la o anumită chestiune. Desemnarea se va face punctual, în coordonare cu Directorul executiv.

Art. 14: Atribuțiile de reprezentare pot fi delegate, pentru motive întemeiate, în condițiile și limitele prevăzute de statut.

Art. 15: (1) Persoana care exercită atribuțiile de reprezentare este ținută să respecte principiile și standardele TI.

---

¹ Art. 35⁷ lit. a) și art. 41, alin. 1, lit. a)

(2) Pozițiile publice exprimate în numele organizației vor fi imparțiale și nepartinice, având în vedere misiunea și obiectivele TI-Romania.

(3) Persoana însărcinată cu reprezentarea poate prezenta poziții publice în numele TI-Romania cu privire la orice subiect de pe agenda publică, în măsura în care acesta intră în zona de competență a organizației și în limitele generale ale mandatului dat de CD.

(4) Oportunitatea pozițiilor publice precum și frecvența exprimării acestora sunt stabilite de conducerea executivă a asociației.

(5) În măsura în care unul dintre membrii organizației consideră că poziția astfel exprimată nu este în concordanță cu misiunea și obiectivele TI-Romania sau nu respectă dispozițiile prezentului Cod, acesta poate sesiza Senatul în termen de 5 zile de la data prezentării ei publice.

Secțiunea a V-a: Conflictul de interese² și incompatibilitățile

Art. 16: În activitatea desfășurată în cadrul TI-Romania, indiferent de natura ei, conflictul de interese poate apărea între interesul personal al unei persoane asociate TI-Romania, pe de o parte, și interesele TI-Romania, ale TI-Secretariat, ale altei filiale naționale a TI sau ale oricărui alt beneficiar, pe de altă parte. Orice astfel de situație este dezvăluită și rezolvată într-o manieră transparentă, în interesul TI-Romania și al mișcării internaționale.

Art. 17: (1) Prin conflict de interese se înțelege situația în care unul din membrii sau personalul organizației are sau ar putea avea un interes personal de natură patrimonială sau nepatrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate și imparțialitate a atribuțiilor care îi revin, potrivit Statutului sau fișei postului, sau care ar putea aduce atingere valorilor și principiilor promovate de mișcarea TI.

(2) Prin interes personal se va înțelege orice avantaj material sau de altă natură, urmărit ori obținut, în mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru altul, prin folosirea reputației, influenței, facilităților, relațiilor și informațiilor la care au acces, în temeiul calității sale în cadrul organizației;

(3) Prin conflict de interese se înțelege și situația în care, efectele unui act sau fapt juridic, încheiat sau efectuat de o persoană dintre cele prevăzute la art. 1, în exercitarea atribuțiilor ce le revin potrivit Statutului ori fișei postului, creează un conflict

---

² Prezenta secțiune tratează conflictul de interese astfel cum a fost acesta prevăzut în propunerea de reglementare privind Consiliul Național de Integritate, inițiată de TI-Romania în anul 2004 .

de interese, iar acea persoană maschează actul sau faptul juridic ori efectele acestora printr-un interpus, pentru ascunderea conflictului de interese.

Art. 18: Persoanele prevăzute la art. 1 sunt obligate să nu încheie acte sau fapte juridice ori, după caz, să nu ia sau să nu participe la luarea unei decizii în exercitarea atribuțiilor stabilite prin Statut sau fișa postului, care produce sau ar putea produce un folos material sau de altă natură, direct sau prin interpuși, pentru sine, pentru soțul său, ori rudele sau afinii de până la gradul IV inclusiv.

Art. 19: (1) Membrul care, într-o anumită problemă supusă hotărârii adunării generale, este interesat personal sau prin soțul său, ascendenții sau descendenții săi, rudele în linie colaterală sau afinii săi până la gradul al patrulea inclusiv nu va putea lua parte la deliberare și nici la vot³.

(2) Membrul care încalcă dispozițiile alin. (1) este răspunzător de daunele cauzate organizației dacă fără votul său nu s-ar fi putut obține majoritatea cerută.

(3) Dispozițiile se aplică în mod corespunzător și membrilor Senatului și Consiliului Director, care nu sunt membrii ai asociației.

Art. 20: Nu poate fi membru al Consiliului Director, iar dacă era, pierde această calitate orice persoană care ocupă o funcție de conducere în cadrul unei instituții publice, dacă organizația are în derulare un proiect care vizează sprijinirea activității acelei instituții publice⁴.

Art. 21⁵: (1) Nici un membru al Consiliului Director nu poate cumula, prin delegare concomitentă, atribuțiile Președintelui și ale Directorului executiv.

(2) Nu pot deveni membri ai Consiliului Director desemnați prin cooptare Președintele, Cenzorul sau acei membri care deja îndeplinesc un mandat în cadrul Senatului.

(3) Nu pot deveni membri ai Senatului desemnați prin cooptare Președintele, Cenzorul sau acei membri care deja îndeplinesc un mandat în cadrul Consiliului Director.

Art. 22: (1) Nici o persoană asociată TI-Romania nu se va angaja într-o activitate sau într-un raport contractual, plătit sau neplătit, care este incompatibil sau care aduce atingere îndeplinirii corespunzătoare a atribuțiilor deținute în cadrul TI-Romania și care poate aduce prejudicii reputației, principiilor și valorilor TI-Romania sau mișcării TI.

(2) Nici o persoană asociată TI-Romania nu se poate implica în activități care ar putea aduce atingere credibilității și imaginii publice a TI-Romania, prin crearea impresiei că TI-Romania sprijină indivizi, ori instituții publice sau private a căror conduită este percepută ca nefiind în acord cu principiile și valorile TI.

---

³ A se vedea art. 22 din OG nr. 26/2000 și art. 42. din Legea nr. 21/1924

⁴ A se vedea art. 24, alin. 4 din OG nr. 26/2000.

⁵ A se vedea dispozițiile art. 42 alin. 2 din Statut în acest sens.

(3) Nici o persoană asociată TI-Romania nu poate folosi relațiile de serviciu pentru a solicita și obține favoruri sau beneficii necuvenite, în interes privat.

Art. 23: (1) Persoanele alese în funcții de decizie nu au voie să fie retribuite pentru activitatea desfășurată conform funcției pentru care au fost alese.

(2) Pentru a evita conflictul de interese, o aceeași persoană nu poate exercita simultan o funcție aleasă și una de execuție în cadrul Asociației. Participarea într-un proiect desfășurat de asociație se face în condițiile stabilite prin decizie a Consiliului Director, cu respectarea prevederilor relevante aplicabile ale statutului, prezentului cod de conduită și ale politicii TI privind conflictul de interese.

Art. 24: Preferințele politice ale nici unui membru sau reprezentant al personalului nu interferează cu neutralitatea politică a TI.

Art. 25: Persoanele asociate TI-Romania sunt obligate de a nu accepta influențarea activității lor în curs de derulare de potențiale prestații viitoare pentru terți. Orice astfel de situații sunt aduse la cunoștința Senatului, potrivit prevederilor statutului.

Secțiunea a VI-a: Avantajele patrimoniale

Art. 26: (1) Având în vedere că acceptarea unui cadou poate crea aparența creării unei obligații, persoanele asociate TI-Romania evită oferirea sau acceptarea de cadouri, avantaje sau gratuități în legătură cu îndatoririle lor oficiale în cadrul organizației.

(2) Persoanele asociate TI-Romania nu acceptă, direct sau indirect, nici un fel de cadouri sau alte avantaje patrimoniale⁶ care ar putea fi de natură să influențeze sau să fie percepute ca influențând exercițiul funcțiunii acestora sau performanța îndeplinirii îndatoririlor ori aprecierilor.

(3) Cadourile cu valoare cuprinsă între 20 EUR și 100EUR sunt înregistrate în registrul special ținut de Senat prin Secretariatul TI-Romania.

(4) Cadourile cu valoare mai mare de 100 EUR sunt refuzate.

(5) Toate cadourile sunt fi declarate și înregistrate în registrul special menționat la alineatul 3. Formatul registrului este prevăzut în Anexa I la prezentul Cod de Conduită.

Secțiunea a VII-a: Tratamentul nepreferențial

---

⁶ Reduceri de preț, invitații la cină, evenimente culturale, vizite turistice, etc.

Art. 27: Procedurile de recrutare, angajare și achiziție vor fi nepărtinitoare, obiective și imparțiale. Aceste proceduri se fac pe baze competitive, asigurând în măsura posibilului, o difuzare amplă a informațiilor cu privire la aceste oportunități.

Art. 28: Membrii de familie, prieteni și organizațiile la care persoanele asociate TI-Romania, familiile sau prietenii acestora sunt asociați nu beneficiază de tratament preferențial.

Art. 29: Nu pot fi angajați sau contractați membrii apropiați ai familiei persoanele asociate TI-Romania, decât cu avizul favorabil prealabil al Senatului. Prin membri apropiați ai familiei se va înțelege: soț, soție și rude sau afini până la gradul IV inclusiv.

Secțiunea a VIII-a: Resursele financiare

Art. 30: Toate resursele TI-Romania sunt folosite în mod eficient. Toate bunurile organizației sunt folosite numai în scopul atingerii obiectivelor acesteia.

Art. 31: (1) TI-Romania acționează în conformitate cu politica mișcării TI de a nu accepta fonduri ori alte surse de finanțare, în măsura în care acestea ar putea compromite capacitatea organizației de a-și expune opiniile în mod liber, detaliat și obiectiv sau contravin acestor principii.

(2) Pentru atingerea scopului declarat, TI-Romania:

- a) acceptă resurse numai de la finanțatori care împărtășesc obiectivele anticorupție ale organizației;
- b) urmărește să păstreze o balanță echilibrată între resursele obținute de la sectorul public, de la cel sectorul privat, de la fundații și din acte de caritate, precum și din contribuțiile membrilor.
- c) urmărește să aibă o multitudine de finanțatori din fiecare din categoriile susmenționate;
- d) nu acceptă resurse în mod condiționat sau de natură să restrângă independența de acțiune a TI-Romania, care vizează îndeplinirea unor activități inconsistente cu misiunea sau care vizează restrângerea activităților conforme misiunii sale.

Art. 32: (1) Călătoriile oficiale sunt fi efectuate numai în legătură directă cu atribuțiile de serviciu și numai atunci când este necesar. Pot fi decontate numai cheltuielile de transport la clasa economică și diurnele în acord cu plafoanele stabilite de UE pentru fiecare țară.

(2) Atunci când unei călătorii în interes de serviciu i se adaugă o călătorie în interes privat, persoana în cauză anunță Senatul, dacă este membru, sau Directorul executiv, dacă face parte din personal, suportând costurile adiționale generate de aceasta.

Art. 33: Atunci când pentru apariția în cadrul unor emisiuni televizate sau pentru declarațiile publice, ori pentru scrierea unei publicații se primește o remunerație și în acest scop se folosesc informații din cadrul activității TI-Romania sau când apariția este rezultatul asocierii cu sau folosirii imaginii TI-Romania, atunci plata se va face direct către TI-Romania. Directorul Executiv sau Senatul pot decide, după caz, transmiterea parțială sau integrală a onorariului către persoana care a participat la aceste activități.

Secțiunea a IX-a: Confidențialitate și transparență

Art. 34: Toate informațiile obținute în cadrul activităților prestate pentru TI-Romania au caracter confidențial, atunci când sunt astfel prin natura lor sau când acest lucru este solicitat în mod explicit. De asemenea astfel de informații nu pot fi folosite în interes privat. Obligația subsistă și după încetarea raporturilor de orice natură cu TI-Romania.

Art. 35: Toate deciziile și acțiunile TI-Romania sunt cât se poate de transparente, fără a aduce atingere caracterului confidențial, după caz.

Art. 36: Toate rapoartele de audit financiar sunt publice, fiind prezentate într-un format accesibil. Rapoartele financiare sunt, de asemenea, publicate în mod adecvat.

Art. 37: Anual, sunt făcute publice sursele de finanțare mai mari de 1000 EUR și raportate corespunzător și prompt finanțatorilor, conform condițiilor de finanțare.

Secțiunea a X-a: Dispoziții procedurale

Art. 38: Aplicarea și verificarea respectării prezentului Codul de conduită este de competența Senatului.

Art. 39: Oricare dintre membrii Senatului poate consilia membrii și personalul organizației cu privire la orice neclarități privind interpretarea prezentului Cod precum și cu privire la orice situații de conflict de interese, iminente sau existente, evaluând și soluționând posibilitățile de evitare a acestor situații.

Art. 40: (1) Oricare dintre membrii Senatului poate primi sesizări privind încălcarea acestui Cod, având obligația de a convoca Senatul în termen de 10 de zile de la primirea acesteia, în vederea analizării și soluționării sesizării.

(2) Sesizările anonime sau nemotivate nu sunt luate în considerare. Acestea pot sta însă la baza autosesizării Senatului.

(3) În măsura în care o persoană exercită în mod abuziv dreptul de sesizare a Senatului, transmițând în mod repetat sesizări cu conținut similar asupra cărora Senatul s-a pronunțat deja, acesta poate dispune clasarea lor, fără a le soluționa.

(4) În situația în care mai multe persoane formulează sesizări separate cu privire la aceeași situație, Senatul le poate conexe, pronunțând o singură soluție.

(5) Dispozițiile alin. 3 sunt aplicabile și în situația în care ulterior soluționării unei sesizări, Senatul primește de la o altă persoană o sesizare cu conținut identic cu cea deja soluționată.

Art. 41: (1) Senatul analizează sesizarea primită, discutând cu persoanele implicate. Discuțiile desfășurate pot avea caracter confidențial, iar minuta ședințelor va fi de asemenea confidențială, dacă Senatul decide astfel.

(2) Senatul, ajungând la o concluzie, prezintă o recomandare scrisă adresată tuturor persoanelor implicate. În măsura în care se impune aplicarea unei sancțiuni, recomandarea este comunicată organului asociației în drept să o aplice:

- a) Adunării Generale, dacă este vorba de un membru al organizației;
- b) Consiliului Director, dacă este vorba de Directorul executiv;
- c) Directorul Executiv, dacă este vorba de un reprezentant al personalului angajat sau voluntar, ori dacă este o persoană care desfășoară activități în numele sau pentru TI-Romania.

Art. 42: (1) În măsura în care există suspiciuni că unul dintre membrii Senatului ar fi încălcat dispozițiile prezentului Cod, persoana în cauză nu poate lua parte la dezbaterile cauzei, fiind suspendat de drept. În această situație sunt aplicabile dispozițiile art. 35², alin. (2) din Statut.

(2) În cazul în care doi sau mai mulți dintre membrii Senatului se află în situația anterioară, în cauză fiind incident art. 35², alin. (4) din Statut, soluționarea cauzei revine în competența Adunării Generale.

Art. 43: Nimeni nu poate discriminat, sancționat sau reprimat pentru raportarea unor suspiciuni, indiferent dacă acestea se confirmă sau nu, ori pentru solicitarea de îndrumări privind Codul de Conduită, câtă vreme raportarea se face cu bună-credință.

Secțiunea a XI-a: Dispoziții finale

Art. 44: (1) Prezentul cod a fost redactat de Senatul TI-România și adoptat de Adunarea Generală în ședința din data de

(2) Codul de conduită se consideră în vigoare la data adoptării lui de către Adunarea Generală.

Art. 45: Periodic Senatul va realiza o evaluare a conformității acestui Cod cu principiile și standardele TI, aducând modificările necesare în acest sens.

Art. 46: (1) În termen de 60 de zile de la adoptare, Codul va fi distribuit, prin grija Directorului executiv, în două exemplare tuturor membrilor spre a fi semnat, unul dintre exemplare urmând a fi păstrat în arhiva organizației, alături de Statut.

(2) În același termen Codul va fi transmis întregului personal și va fi semnat de reprezentanții acestuia, ca anexă la contractul lor cu TI-Romania.

Art. 47: (1) În termen de 30 de zile de la data adoptării prezentului Cod de Conduită toți membrii și personalul organizației sunt obligați să depună la secretariat declarația de interese și declarația de avere.

(2) Modelul de declarații este prevăzut în Anexa II la Cod.

(3) Declarațiile vor fi publicate prin afișarea lor pe pagina de web a organizației.

Art. 48: Anexele I-IV la prezentul Cod fac parte integrantă din acesta.